

Pestactieplan
'Alles oké?!'
Leefschool Toverbol

Alles oké plan Leefschool Toverbol

Van waar de nood aan een pestactieplan?

In het verleden hebben we reeds heel wat geïnvesteerd in projecten zoals "Beleef" waarin we onze leerlingen wilden versterken in het oplossen van ruzies en conflicten, alsook in het heropleven van het gebruik van de "axenroos". Onze leerlingen leerden verantwoordelijkheid op te nemen om een ruzie of een conflict op te lossen. Zo werd er gebruik gemaakt van de conflictschijf waarbij duidelijk werd voor iedere leerling dat elk individu anders omgaat met het verwerken van een ruzie of een oplossing. Ook door middel van de axenroos leren onze leerlingen dat ieder individu 10 verschillende omgangswijzen in zich heeft waarbij de ene stijl al wat meer ontwikkeld is dan de andere.

In onze visie is er duidelijk omschreven dat we zeer veel belang hechten aan welbevinden (zowel bij leerkrachten als bij leerlingen), zich goed voelen. Want voel je je goed, dan ben je meer betrokken en worden je ontwikkelingskansen verhoogd.

We merken echter dat er soms ook op onze school pestgedrag voorkomt. Dit kan de ontwikkeling, het welbevinden en de betrokkenheid van kinderen in gedrang brengen. Vanuit pedagogisch en didactisch standpunt zijn we onszelf, als school, verplicht om bij te dragen aan het aanpakken van situaties die het welbevinden van leerlingen verstoren. We willen onze leerlingen voorbereiden op onze maatschappij en zeker de waarde "respect voor jezelf en elkaar" prioritair behandelen.

We zijn niet bij de pakken blijven zitten. Door samenwerking met Arktos (opleiding rond de preventiepiramide en een studiedag) en een gezamenlijke studiedag met Jaklin Laporte, ook bekend als de pestjuf, werden ons handvatten aangereikt om doelgericht aan de slag te gaan met conflicten en pestgedrag.

In het zesde leerjaar werd er tijdens het schooljaar 2016-2017 gewerkt rond het project 'Van chaos naar zen' samen met de Schoolbrug.

Enkele leerkrachten volgden een individuele opleiding rond het hulpverlenend gesprek bij Jaklin Laporte.

Ook tijdens het schooljaar 2018-2019 willen we de samenwerking met Jaklin verder zetten om nog meer tools aangereikt te krijgen om te werken op kleuter- en lagere school niveau.

We zetten volop in op een verbindend schoolklimaat.

Wat is eigenlijk het verschil tussen plagen en pesten?

<i>Plagen</i>	<i>Pesten</i>
-Is onschuldig, gaat vaak gepaard met humor -Is tijdelijk	-Men wil bewust iemand kwetsen of kleineren -Gebeurt herhaaldelijk, stopt niet meteen
-Speelt zich af tussen gelijken	-De pestkop ligt altijd boven, krijgt vaak steun van anderen
-Is te verdragen -Meestal één tegen één	-Gebeurt met het doel te kwetsen -Een groep zoekt meestal 1 slachtoffer
-Doet iedereen wel eens -Een wisselend slachtoffer -Is vlug vergeten	-Gebeurt vaak door dezelfde -Vaak hetzelfde slachtoffer -Een moeilijk herstel

Pesten gebeurt dus heel berekend en heeft als doel te kwetsen. Pesten kan verschillende vormen aannemen.

Welke verschillende vormen van pesten bestaan er?

Zoals eerder reeds vermeld bestaan er verschillende vormen van pesten:

Verbaal pesten : kwetsende of vernederende opmerkingen maken, schelden, dreigende taal gebruiken, uitlachen,...

Fysiek pesten : slaan, schoppen, duwen, aan de haren trekken, pitsen,...

Materieel pesten : materiaal van de ander stelen, afnemen, beschadigen,...

Sociaal en relationeel pesten : uitsluiten, negeren, roddelen of leugens verspreiden,...

Steaming : dwingen geld of een voorwerp af te geven

Cyberpesten : pesten via sociale media zoals sms, e-mail, facebook, een webpagina of blog,...

Wie zijn de betrokkenen?

<i>slachtoffer</i>	<i>pester</i>	<i>meelopers</i>
<p>Is meestal fysiek zwakker Eerder in zichzelf gekeerd</p> <p>Durft vaak niet voor zijn mening uitkomen Voelt zich eenzaam, onzeker</p> <p>Afkeer tov agressie en geweld Verbaal minder sterk Zoekt leerkracht op</p>	<p>Is fysiek sterker</p> <p>Wil zichzelf bewijzen, stoer doen en imponeren</p> <p>Is impulsief, dikwijls ook agressief</p> <p>Heeft een groot idee van zichzelf</p> <p>Kan zich moeilijk inleven</p> <p>Geniet respect maar in hoofdzaak uit angst, niet uit waardering</p> <p>Omringt zich met meelopers</p>	<p>Doen mee om bij de groep te horen</p> <p>Doen mee uit angst om zelf gepest te worden</p> <p>Steunt soms slachtoffer in persoonlijke contacten, maar zwijgt in de groep</p>

Welke mogelijke signalen kunnen we herkennen?

Pestgedrag komt vaak op momenten voor dat het minder opvalt voor bv leerkrachten bv tijdens een speeltijd, in de gang, op een uitstap.... .
Observeren blijft de boodschap en alert zijn voor mogelijke signalen.

<i>slachtoffer</i>	<i>pester</i>	<i>meelopers</i>
<p>Ze lijken niet echt vrienden te hebben. Ze worden vaak als laatste gekozen. Ze geven een onzekere indruk. Ze zien er ongelukkig uit. Ze worden vaak uitgelachen. Hun bezittingen worden beschadigd. Ze komen niet graag naar school. Snel geïrriteerd Gedraagt zich plots anders Schrikt snel Heeft angst voor lichamenlijk contact Kan zich niet</p>	<p>Ze proberen te overheersen in allerlei situaties. Ze zijn vaak tegendraads. Ze aanvaarden geen tegenwerking. Ze doen het heimelijk. Ze spotten, lachen iemand uit. Ze intimideren. Ze maken dingen stuk. Ze roddelen. Ze sluiten iemand uit.</p>	<p>Ze kijken toe, grijpen niet in. Soms pesten ze zelfs mee, vaak uit angst om zelf gepest te worden. In persoonlijke contacten steunen ze soms het slachtoffer, maar ze komen zeker niet voor hem/haar op in groep.</p>

concentreren Heeft vage lichamelijke klachten (buikpijn, hoofdpijn) Schoolresultaten dalen Heeft nachtmerries, slaapt slecht, misschien zelfs terug bedplassen		
--	--	--

Wat zijn de mogelijke gevolgen?

De gevolgen van pestgedrag kunnen bij het slachtoffer, maar ook bij de pester, diepe wonden aanbrengen die hij/zij een gans leven met zich meedraagt. Het is dus van het grootste belang om signalen op te merken en tot actie over te gaan.

<i>slachtoffer</i>	<i>pester</i>	<i>meelopers</i>
Kan minderwaardigheidsgevoel krijgen Gedraagt zich onzeker Verliest zijn/haar vertrouwen Durft niet voor zichzelf op te komen Concentratiestoornissen Wantrouwt anderen Geen initiatief meer durven nemen geïsoleerd raken spanningen op lichamen vlak (diarree, buikpijn...) depressief, zelfs zelfmoordneigingen	Op lange termijn geen vrienden meer Blijft moeite ondervinden bij een goede omgang met anderen Grote moeite om een andere rol aan te nemen Op latere leeftijd problemen in de maatschappij	In de eerste plaats lijden zij, net als iedereen, uiteraard ook onder de 'bedorven' groepsgeest. Op langere termijn ontwikkelen vele van hen bovendien schuldgevoelens of worden ze gevoelloos t.a.v. kwetsend gedrag.

Het is dus van groot belang dat we als leerkracht alert blijven. Vaak is het voor slachtoffers een te grote stap om pestgedrag te signaleren. Dit kan zijn uit angst voor nog meer pestgedrag, of uit schaamte, of niet geloofd te worden,.....

Hoe en wanneer signaleer je een vermoedelijk pestprobleem?

Als ouder:

- Praat veel met je kind en probeer het te overtuigen dit op school te vertellen.
- Bespreek met je kind welke stappen je gaat ondernemen om het pesten te stoppen. Zet geen stappen waarmee je kind niet akkoord gaat.
- Wees blij dat je kind het vertelt. Besef dat dat heel wat moed vraagt en zeg dat ook zo aan je kind. Word niet boos.
- Luister naar je kind. Leg de schuld niet bij hem. Er zijn geen goede redenen om te pesten of gepest te worden. Pesten kan nooit. Kinderen hebben recht om zich veilig voelen. Stel open vragen. Wat is er precies gebeurd? Hoe is dat gekomen?
- Bespreek pesten nooit rechtstreeks met de pester of zijn ouders. Vraag eerst altijd een individueel gesprek met de leerkracht, de zorgcoördinator of de directeur.
- Neem je kind serieus en minimaliseer niet wat het voelt. Een kind zal een probleem veel sneller komen vertellen als het zich begrepen voelt.
- Werk samen met de school om het probleem op te lossen.

(bron <https://www.klasse.be/36275/dit-doe-je-als-ouder-beter-niet-bij-pesten/>)

als kind:

- Maak de kinderen die je pesten duidelijk dat je het niet leuk vindt.
- Praat er met iemand over (ouders, juf, meester, vriend)

Hoe gaan we om op onze school met pestgedrag?

Eerst en vooral zorgen we er voor dat er actief bewaakt wordt op de speelplaats. En dat niet enkel door te letten op afspraken maar ook op sociale interacties tijdens deze speelmomenten. Het is van belang dat kinderen zich goed voelen. Wanneer een kind met iets zit, moet het terecht kunnen bij een leerkracht/vertrouwenspersoon. Dit kan een juf zijn van de werkgroep "alles ok?!" maar evengoed zijn/haar klasjuf, directie of eender welke leerkracht/vertrouwenspersoon. Maar hoe werken we hier nu verder aan?

Preventief (voorkomen is beter dan genezen):

Voor kleuters:

We werken in alle kleuterklassen met de doos vol gevoelens. Want alles begint met het goed verwoorden wat er in je omgaat. Hoe het komt dat je je zus of zo voelt en dat het best ok is om je zo te voelen. Maar dat het ook belangrijk is om aan de slag te gaan met dat gevoel. Wat kan JIJ aan dat gevoel veranderen? Je bent immers verantwoordelijk voor jouw eigen gevoel/gedrag en hoe je hiermee omgaat.

Om inzicht te krijgen in de verschillende omgangswijzen, verkennen we enkele dieren van de axenroos. Hierdoor leren we onszelf maar ook anderen beter kennen.

Door middel van gebruik van prentenboeken komen verschillende gedragingen, gevoelens, waarden en normen zeker aan bod. Een prentenboek kan ook gebruikt worden om een onderwerp zoals plagen/pesten/ruzie bespreekbaar te maken. Het is op die manier "veilig" herkenbaar voor kinderen en men kan zich beter inleven.

Op vlak van groepsvorming wordt er in de kleuterschool op regelmatige basis een klasdoorbrekende activiteit georganiseerd. Elke kleuter kan zelf kiezen voor een bepaalde activiteit. Op deze manier leren ze samenwerken met andere kleuters dan de eigen klasgenootjes.

In elke klas is er ook een rode bol/stoel waarop een kleuter dient plaats te nemen door de klasjuf om even na te denken over zijn eigen gedrag/houding. Of om tot rust te komen.

Voor lagere school:

Tijdens projecten komen veel zaken aan bod rekening houdend met de leeftijdsgroep. Projectwerking gebeurt het vaakst in de leefgroep.

Op de benedenspeelplaats van de lagere school is er een extra aanbod uit de spelothek. Daarenboven is er ook een stille leeshoek ingericht in de turnzaal tijdens de middagen. Ook is er geregeld een extra aanbod zoals botsballen, springtouwen, elastieken, krijt, jojo's, knikkers, muziek, ...)

Op de bovenspeelplaats hebben alle leerlingen mee afspraken opgesteld en ondertekend om een voetbalspel zo goed mogelijk te laten verlopen.

De kleuterspeelplaats werd omgetoverd tot een avonturenspeelplaats. We merken dat er veel minder conflicten plaatsvinden op deze speelplaatsen en dat het welbevinden bij leerlingen en leerkrachten verbeterde. (zie bijlagen)

We moeten blijven inzetten op het naleven van afspraken omtrent materiaal, opruimen en de bel.

De axenroos wordt in elke klasgroep dieper uitgewerkt vanuit de leerlijn die opgesteld werd. Op die manier leren kinderen zichzelf en anderen beter te begrijpen, beter te kennen.

Bij kringgesprekken is er ruimte om dieper op vragen, bezorgdheden, gevoelens, items ... in te gaan.

De kinderen vullen bij elk rapport een zelfevaluatie in.

In leefgroep C wordt er tweejaarlijks een project rond cyberpesten georganiseerd. Ook naar de ouders toe willen we dit onderwerp onder de aandacht brengen dit in samenwerking met ons oudercomité. (vorming Child Focus, clb)

Voor kleuterschool en lagere school:

In september organiseren we met de werkgroep een 'Alles oké projectweek'!

Elke klasgroep heeft in het begin van het jaar enkele klasafspraken opgesteld en gehandtekend om tot een goede klassfeer bij te dragen en hier zijn/haar verantwoordelijkheid in op te nemen.

We investeren telkens bij de start van een nieuw schooljaar in speelplaatsafspraken.

In elke klas/speelplaats hangt een conflictschijf waarop kinderen beroep kunnen doen bij het oplossen van een ruzie.

Ook op de speelplaatsen zijn deze schijven aanwezig. De leerlingen worden zo aangespoord om kleine conflictjes zoveel mogelijk zelf op te lossen.

Vaak worden de kleuters ook betrokken bij projecten van de lagere school waardoor ook hier er meer verbondenheid gevoeld wordt.

We gaan ook regelmatig op uitstap. Dit kan in verschillende combinaties voorkomen. Alle kls samen, per leefgroep, de ganse school samen (picknick, schoolreis...)

Ook gaan de oudste kleuters samen met het zesde leerjaar naar de bibliotheek.

Deze activiteiten zorgen voor verbondenheid.

Elke maandagochtend en vrijdagavond verzamelen we met de ganse school in de zaal. Hierbij staat verbondenheid centraal. Samenhorigheid dmv zangforum, verjaardagsforum, ecoforum, Kortom forums waarbij

elk kind zich verbonden voelt met wat anderen gedaan hebben of interesseert.

Elke dag vindt een kringgesprek plaats. Op die manier leren kinderen naar elkaar te luisteren, zich in te leven in een ander en open te staan voor onderwerpen die anderen aanbrengen of een onderwerp aangebracht door de klasjuf na observatie. Bij een kringgesprek omtrent pesten is het van belang om het verschil tussen pestgedrag en plagen duidelijk te maken. Ook binnen de leefgroepen wordt er wekelijks een kring georganiseerd rond een bepaald thema.

In het begin van het schooljaar wordt er veel gewerkt rond groepsvorming dmv verschillende spelletjes om een veilige klassfeer te bevorderen. Ook bij turnlessen is samenwerking van groot belang bij vele activiteiten.

De keuze om een natuurspeelplaats op te richten was een vanzelfsprekende keuze. We kunnen immers aantonen dat een natuurspeelplaats bijdraagt tot minder conflicten. Samen ontdekken staat centraal. (zie bijlagen)

Meer verbondenheid voel je doordat ouders hun kind in de klas kunnen komen ophalen/brengen (= voor kleuterschool). Ouders worden sterk betrokken bij onze school. Elke laatste vrijdag van de maand zijn zij welkom op ons forum. In de wintermaanden zorgen de ouders tweewekelijks voor een soepmoment in de klassen. Ook bij klusjes worden ze betrokken. De inbreng van ouders is op onze school van groot belang. Op deze manier is er veel bespreekbaar. Dit is één van de belangrijkste dingen die we willen meegeven aan onze kinderen: praat met elkaar, heb respect en voel je verbonden.

Wat te doen bij pestgedrag?

We maken hierbij een onderscheid tussen kleuter- en lagere school omdat de aanpak verschilt.

Kleuterschool:

Stap 1: Luister naar het kind zijn/haar verhaal. Eventueel maak je gebruik van gevoelenskaartjes, playmobilfiguurtjes, prentenboek, handpoppen, ... om de drempel voor het kind te verlagen en zijn/haar verhaal op die manier te brengen.

Stap 2: Nodig de pester uit voor een gesprek. Luister ook naar zijn/haar verhaal. Verwoord de gevoelens van het slachtoffer.

Stap 3: Breng beide kinderen in gesprek en zoek samen naar een oplossing. Vaak is het bij kleuters opgelost na een gesprek met beide partijen. Stel eventueel een aandachtspuntenplan op. Bv ik laat iedereen meespelen.

Indien het aandachtspuntje niet werkt, dan volg je het stappenplan van de lagere school.

Lagere school:

Stap 1: Luister als juf zonder vooroordeel naar het slachtoffer.

Stap 2: Nodig als juf de pester(s) uit voor een gesprek zonder vooraf te zeggen waarover het gaat

Stap 3: Ga als juf zonder vooroordeel in gesprek, afhankelijk van het probleem, al dan niet met de hele klasgroep. Zorg dat het probleem wordt uitgelegd en benoem de gevoelens van het slachtoffer. Vermeld duidelijk dat we geen schuldigen zoeken maar oplossingen. De oplossingen worden gemaakt vanuit de IK-boodschap. Ik..... . Maak er een gedeelde verantwoordelijkheid van. Sluit het gesprek positief af. De leraar doet een beroep op hun inlevingsvermogen en geeft kinderen de kans om te ontsnappen aan de groepsdruk. Ook de pester krijgt op die manier de kans om zijn gedrag aan te passen. Dat is een directe hulp voor het slachtoffer."

Stap 4: een opvolgingsgesprek plannen (individueel)

Stap 5: een opvolgingsgesprek plannen (in groep, 1 week later) Vraag als juf hoe iedereen zich voelde bij het verloop van het gesprek.

Stap 6: indien nodig worden ouders uitgenodigd, eventueel ook externen (clb, Schoolbrug,..) ingeschakeld.

Bij ernstig pestgedrag waarbij fysiek en/of psychisch geweld (bedreigingen, cyberpesten, ...) komt kijken, worden de ouders steeds

verwittigd en gevraagd voor een gesprek. Hier wordt natuurlijk snel en direct gehandeld.

Stap 7: bij blijvend probleem, als het pestgedrag blijft duren ondanks alle vorige stappen, de betrokkenen niet willen meewerken, de veiligheid en/of integriteit van de leerlingen/ leerkrachten in gevaar komt, volgt een mogelijke tuchtsanctie. Dit is echter in zeer uitzonderlijke gevallen. Eerst moet er een traject vooraf gegaan zijn (traject leerlingenbegeleiding, ouders, clb, ..) De vastgelegde procedure wordt gevolgd zoals vermeld in het schoolreglement (zie laatste deel pestactieplan).

Hoe pak je een hulpverlenend gesprek aan?

Om een hulpverlenend gesprek te voeren vertrek je vanuit een houding van "**niet weten**".

Bij een hulpverlenend gesprek is het belangrijk dat je 3 grondhoudingen aanneemt.

1. Empathie
2. Onvoorwaardelijk accepteren
3. Echtheid

Een hulpverlenend gesprek bevat 3 fasen.

Fase 1: Waarover gaat het?

Wat is het probleem? Over welk conflict gaat het?

Fase 2: Wat voelt het kind erbij?

Fase 3: Wat ga ik daar nu mee doen?

Verloop hulpverlenend gesprek:

Stap 1: Exploreren

Laat de leerling zijn rugzak eerst 'leegmaken' tijdens het gesprek. Je gaat als hulpverlener ECHT luisteren het kind. Dit betekent dat je je eigen hebben en houden gaat loslaten en je volledig richt op de ander.

Tijdens het ECHT luisteren stellen we ons open 'voor het verhaal achter het verhaal'.

- " Wat heeft dit kind meegemaakt waardoor het zo'n gedrag stelt?,
- "Wat is de geschiedenis van het kind dat het zo gevoelloos is naar andere kinderen toe?".

We verplaatsen ons in de leef- en belevingswereld van het kind (gedachten, gevoelens,...). Wat maakt dat het kind dit gedrag stelt?

Stap 2: Elk hulpverlenend gesprek heeft een doel.

Als hulpverlener proberen we het doel te vinden. Er moet 'NU' echt wel iets gebeuren aan de situatie. (Hoe voelt het kind zich, wat speelt er door zijn/haar hoofd, wat zijn de gedachten van het kind)

- Hoe voelt dat bij jou wanneer je gepest wordt?
- Wat gebeurt er dan in jou wanneer je anderen pest?
- Hoe voel je je erbij?/ Hoe denk je dat de ander er zich bij voelt?
- Waaraan denk je?
- Wat denk je dan?
- Hoe voel je je?

Als hulpverlener kan je ook gebruik maken van materialen om het doel bij te achterhalen.

Enkele voorbeelden van materialen:

- Spiegel
- Poppetjes om het verhaal te vertellen
- Muziekdoosje
-

Stap 3: Welke stappen **zijn er al** ondernomen?

Als hulpverlener ga je na welke stappen er al ondernomen zijn.

Stap 4: Welke stappen gaan we zetten?

De hulpverlener bekijkt samen met het kind (de kinderen) wat ze nog gaan/kunnen doen.

**Bron: 'De spelregels van een hulpverlenend gesprek' Jaklin Laporte, Pax Christi Vlaanderen*

Mag ruzie maken?

Tuurlijk! Ruzie maken is nodig. Wanneer kinderen ruzie maken, leren ze elkaar beter kennen. Het helpt hen om hun sociale vaardigheden te ontwikkelen. Op die manier leren ze hun positie in de samenleving te verkennen. Kinderen worden sterker wanneer ze zelf iets kunnen oplossen.

Conflicten oplossen

We laten eerst kinderen een conflict/ruzie zelf oplossen om eerder genoemde reden. Het oplossen kan met ondersteuning van de conflictschijf.

Wanneer het voor kinderen moeilijk wordt om zelf tot een oplossing te komen, vindt een hulpverlenend gesprek plaats tussen leerling(en) en leerkracht. Dit kan individueel of in groep. Vraag als leerkracht achteraf nog eens op een later tijdstip hoe het verder is gegaan. Het is immers voor kinderen belangrijk te weten dat je als leerkracht dit opvolgt.

Bij vechten op de speelplaats wordt een brief aan alle betrokkenen meegegeven naar huis zodat ouders mee betrokken worden in het oplossen van het conflict.

Bronnen:

- Arktos: traject begeleiding
 - Jaklin Laporte, studiedag 21 februari 2018
 - Boek: de pestjuf, Jaklin Laporte,
 - Boek: spelregels bij het hulpverlenend gesprek, Jaklin Laporte,
 - Boek: uitgesloten, Jaklin Laporte
 - Internet: pestactieplannen van andere scholen. (Sancta Maria Basisschool - Breendonkstraat, GVBS Pulle, Basisschool Kiliaan)
 - <https://www.klasse.be/reeks/pesten/>
 - Boek : De pestjuf door Jaklin Laporte
 - Boek: Inspirerend coachen van Jef Clement
-
- Nog extra info en tips op <https://verschilopdespeelplaats.be/>

***De leerkrachten van de werkgroep 'Alles oké?!' zijn: juf Suzy, juf Tinne, juf Laura, juf Stéphanie, juf Tine
Je kan bij hen altijd terecht met vragen over dit actieplan.***

(Ons volledig herstel- en sanctiebeleid staat als volgt vermeld in ons schoolreglement:

1. Begeleidende maatregelen

Wanneer je kind de goede werking van de school of het lesverloop hindert, kunnen we in overleg met je kind en eventueel met jou een **begeleidende maatregel** voorstellen. De school wil hiermee je kind helpen tot gewenst gedrag te komen.

Een begeleidende maatregel kan zijn:

- Een gesprek met de zorgcoördinator, de directeur, een leerkracht.
- Een hulpverlenend gesprek
- Een time-out:

Je kind kan op basis van gemaakte afspraken zelfstandig of op vraag van de leerkracht naar de time-out ruimte gaan. Zo kan je kind even tot rust komen of nadenken over wat er is gebeurd.

Achteraf wordt dit kort met je kind besproken;

- Een begeleidingsplan:

Hierin leggen we samen met jou en je kind een aantal afspraken vast waarop je kind zich meer zal focussen. Je kind krijgt de kans om zelf afspraken voor te stellen waar het dan mee verantwoordelijk voor is. De afspraken uit het begeleidingsplan worden samen met je kind opgevolgd.

2. Herstel

Vanuit een cultuur van verbondenheid wil de school bij een conflict op de eerste plaats inzetten op herstel. We nodigen de betrokkenen uit om na te denken over wat er is gebeurd en om hierover met elkaar in gesprek te gaan.

Een herstelgerichte maatregel kan zijn:

- een herstelgesprek tussen de betrokkenen;
- een herstelcirkel op het niveau van de leerlingengroep;
- een bemiddelingsgesprek;
- no blame-methode bij een pestproblematiek;
- een herstelgericht groepsoverleg (HERGO):

Dit is een gesprek tussen de betrokken leerlingen, in het bijzijn van bijvoorbeeld ouders of vertrouwensfiguren, onder leiding van een onafhankelijk persoon. Tijdens dit groepsoverleg zoekt iedereen samen naar een oplossing voor wat zich heeft voorgedaan. De directeur of zijn afgevaardigde kan een tuchtprocedure, zoals in punt 10.4 beschreven, voor onbepaalde tijd uitstellen om dit groepsoverleg te laten plaatsvinden. Hij brengt je dan per brief op de hoogte.

3. Ordemaatregelen

Wanneer je kind de goede werking van de school hindert of het lesverloop stoort, kan door elk personeelslid van de school een ordemaatregel genomen worden. Tijdens een ordemaatregel blijft je kind op school aanwezig.

Een ordemaatregel kan zijn:

- een verwittiging in de agenda;
- een brief mee naar huis die moet ondertekend worden
- een strafwerk;
- een specifieke opdracht;
- een tijdelijke verwijdering uit de les met aanmelding bij de directie;

Tegen een ordemaatregel is er geen beroep mogelijk.

4. Tuchtmaatregelen

Wanneer het gedrag van je kind de goede werking van de school ernstig verstoort of de veiligheid en integriteit van zichzelf, medeleerlingen, personeelsleden of anderen belemmert, dan kan de directeur een tuchtmaatregel nemen. Een tuchtmaatregel kan enkel toegepast worden op een leerplichtige leerling in het lager onderwijs.

*Mogelijke **tuchtmaatregelen** zijn:*

- een tijdelijke uitsluiting van minimaal één schooldag en maximaal vijftien opeenvolgende schooldagen.
- een definitieve uitsluiting

→ **Preventieve schorsing** als bewarende maatregel

In uitzonderlijke situaties kan de directeur bij het begin van de tuchtprocedure beslissen om je kind **preventief te schorsen**. Deze bewarende maatregel dient om de leefregels te handhaven én om te kunnen nagaan of een tuchtsanctie aangewezen is.

→ **Tijdelijke en definitieve uitsluiting**

* Voor details zie [schoolreglement](#).)

